

Koolides lõhnab kanepisuitsu järele

Koos lastega uimasteid proovinud õpetajanna saab noomituse, kuid pääseb vallandamisest

Helen Eelrand

louise@epl.ee

“Mõned tulevad tundi, kanepihais käib üle pea. Küsid, et noh, käisid jälle kanepit panemas, siis vastavad, et ole vait,” jutustas kaheksanda klassi poiss Reimo.

Telesaates õpilaste seltskonnas saadud uimastikogemust vahendanud Tallinna Katleri Põhikooli lillesaadepetaja Heidi Haggi ei jää töökohast ilma, vaid pääseb noomitusega. Õpilaste sõnul pole meelemürki tarbinud klassikaaslane nende ega teiste Lasnamäe koolide noortele ammu enam uudis.

Vanemate rahaga

“Põhiliselt teevad seda need, kes on uimased ja käivad laiade pükstega,” hindas kaheksanda klassi neiü Kristiina Veere. “Senikaua käivad nad tunnis, kuni seitseteist täis saavad, siis visatakse koolist välja ja nad hakkavad niisama õhtuti koolimajas käima,” kirjeldas klassivend Reimo Lipp tavapäras tsenaariumi, “koolimajas saab vähemalt istuda. Neil pole muidu midagi teha.”

Kristiina kinnitusel peetakse teiseks popiks meelemürgiks amfetamiini. Süstijaid on noored kohanud harva, diilereid seevastu küll. “62. koolist on pakutud, et siit saab odavamalt,” märkisid teised õpilased, kelle sõnul doos kanepit maksab umbes 50 krooni ning selle eest saab teha kolm-neli suitsu. Raha saadakse peamiselt vanematelt.

Noorukid mõnsid, et on kanepisuitsu ka ise proovinud, kuid ei kavatse sõltla-

seks jääda. “Selle tõttu, et olen proovinud, ma end küll süüdlasena ei tunne. Edaspidi ma narkootikume ei poolda,” selgitas Kristi Aumere.

Kristi arvas, et inimesi paneb uimasteid tarbima mu rederohkus.

Põhikooli psühholoog Kul-la Mänd ütles, et narkoprobleemi põhjustavad eeskätt halvad suhted nii koolis kui ka perekonnas. “Laste silmades võiks hoopis rohkem sära olla, praegu tunduvad nad ikka väga murtutena,” kinnitas ta, “veerandilõpul on laste koormus ja stress nii suur, et pisemad poisid sirtsutavad püksi.”

Telerist nähtu sundis Katleri põhikooli õpetajaid kokku kutsuma koosoleku ning tunnistama oma võimetust narkoprobleemi ees.

Õpetajad märkisid, et ei oska narkouimas last äragi tunda, veel vähem nendega midagi peale hakata ning jälgivad nõutult, kuidas õpilased tunnis keelega üle margitaoliste kleepuvate paberitükide libistavad. “Seadused annavad narkomaanile kõik õigused ennast kaitsa. Meie last kahtlustada ega

süüdistada ei tohi – polegi ju millegagi tõendada, et ta uimasteid tarbib. Kui esimene kord vahele ei jää, siis edaspidi tegutsetakse juba karistamatult,” kirjeldas põhikooli direktor Meeli Kaldma, keda koolitrepil kanepit suitsetavaid noormeheid enam ei üllata. “Selleks ajaks, kui mina tulen, pole enam kellelgi midagi näpus. Keda ma süüdistan? Olen poistelt küsinud. Neil ei olegi siin Lasnamäel muud teha, kui õhtuti koolimajas lonkida,” rääkis direktor.

Õpetajad jõuetud

Suurem osa õpetajatest on kuulnud, et keset päeva ilmuvad koolimajja diilerid, kellelt soovijad mõnuaineid osta saavad. “Nende süsteem on ikka väga hästi paigas ja toimib – erinevalt sellest süsteemist, mis narkovastast võitlust peab,” möönis Kaldma ja lisas, et eriti hull on olukord Lasnamäe venekeelsetes koolides.

Kool on mures selle üle, et lapsevanemad keelduvad oma laste narkosõltuvust tunnistamast. Õpetajad kardavad, et uimastiteemalisele

loengule vanemad lihtsalt ei tule. “Ühest küljest arusaadav. Ka mina oleksin väga ehmunud, kui kuuleksin, et mu tütre tutvusringis tarvitatakse narkootikume. Mõistus ei võta seda lihtsalt vastu,” nentis direktor.

Kaldma põhjendas koos õpilastega uimasteid tarbinud Heidi Haggi tööle jätmist sellega, et juhtumist on kaks aastat möödas ning seadus loeb selle aegunuks. Ka ütles direktor end Haggit õpetaja ja inimesena hindavat ning uskuvat, et too saab oma veast aru.

“Kooli hoolekogu oli muidugi väga pahane ja nõudis tema lahti laskmist, aga õpilastega on Heidil väga hea suhe – ta on niisugune, kes nad ära kuulab,” rääkis ta, “vallandamine oleks lihtsalt probleemi kõrvale lükkamine.” Kaldma sõnul on ta ühe noore õpetaja meelemürkide pärast juba vallandanud.

Kaheksanda klassi õpilased pidasid Heidi Haggit vaata et ainukeseks õpetajaks, kellega inimlikult suhelda saab ning on vajadusel nõus tema kaitseks ka protestiaktisioone korraldama.

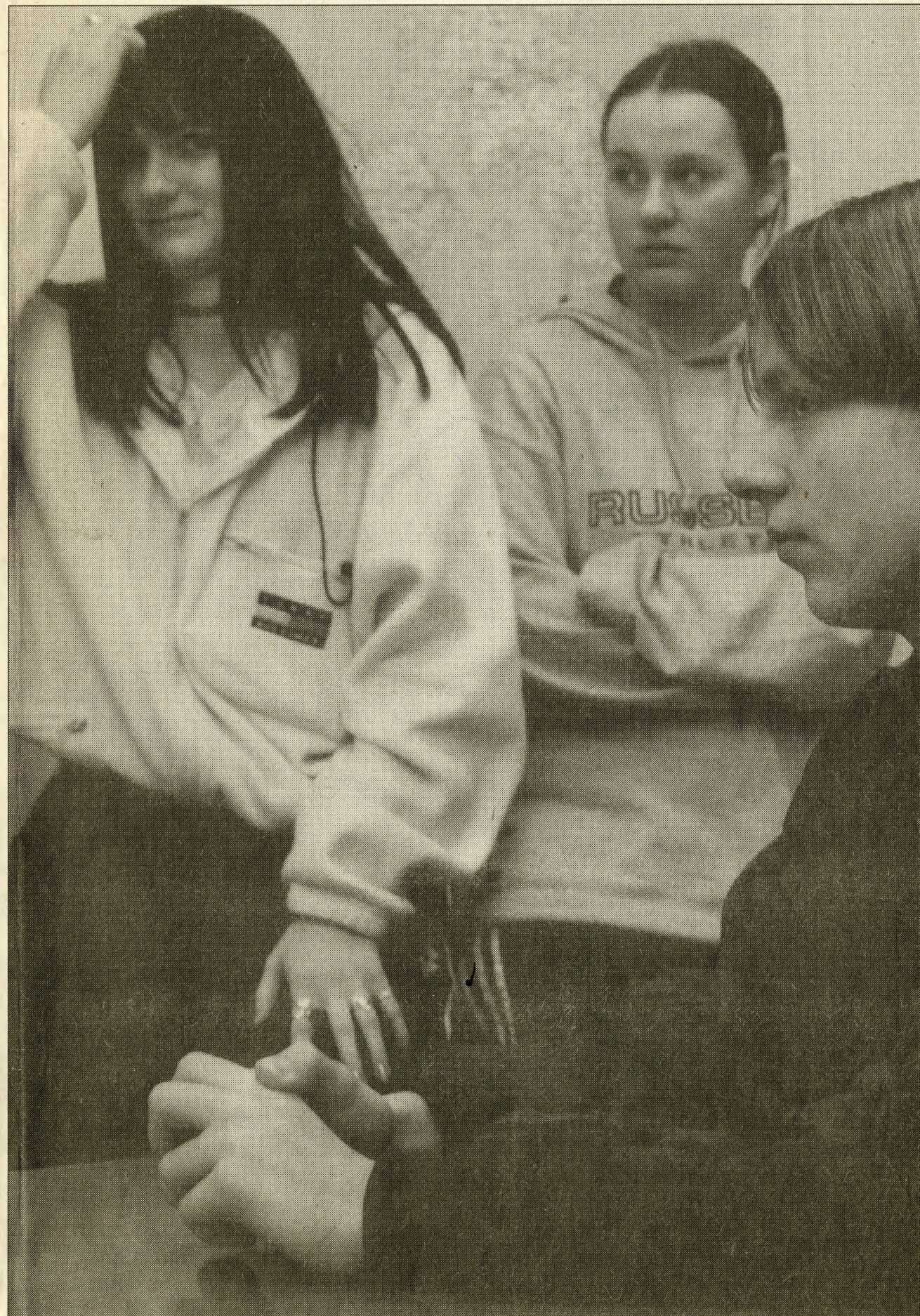
Politsei peab kurjategijateks

■ Tallinna politseiprefektuuri pressiesindaja Mart Soonik ütles, et kuigi politsei käsitleb kõiki uimastitarbijaid kurjategijatena, ei karistata noorukeid kohe alguses täie rangusega. “Kui noorukilt leitakse narkootikume, siis väikese koguse puhul käsitletakse seda haldusõiguserikkumisena. Mitu sellist rikkumist teeb kok-

ku kriminaalkuriteo,” selgitas ta. 11–12-aastaste laste eest vastutavad vanemad.

Sooniku sõnul üritab politsei noorte narkomaanidega esmalt tõsiselt vestelda. “Noortele näidatakse kongides narkomaane ja selgitatakse, et see võib juhtuda ka nende endiga,” rääkis ta ning lisas, et narkomaaniat ennetav töö ei ole kohe päris

kindlasti ainult politsei teha. “Politsei on eeskätt siiski karistav organ, narkomaaniat ärahoidvat tööd peaksid tegema teised struktuurid,” kinnitas ta. “Narkokaubanduse skeem on üles ehitatud väga kavalalt ja hoolikalt. Ma ei usu, et uimasteid päris avalikult vahetundides müüakse,” arutles Soonik. **Helen Eelrand**

Katleri Põhikooli 8. klassi õpilaste Kristi Aumere (vasakult), Egilt Agurajuja ning Reimo Lippu sõnul pole narkootikumid koolis ammu enam uudiseks. Ise nad uimasteid ei tarvita.